NORAKSTS
Lieta Nr.A42569206
AA43 - 1112 - 09/8

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 18.maijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs V.Endzelis,
tiesneses K.Krastiņa un L.Vīnkalna,

piedaloties pieteicējam *Ā.B.* un atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvjei Evijai Rutkai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *Ā.B.* pieteikumu par Rīgas domes faktiskās rīcības, nepieņemot lēmumu par zemesgabala (*/kadastra numurs/*) domājamās daļas nodošanu privatizācijai, atzīšanu par prettiesisku un *Ā.B.* tiesības aizskarošu, kā arī pienākuma uzlikšanu Rīgas domei veikt faktisko rīcību un izsniegt *Ā.B.* dokumentus, kas nepieciešami zemesgabala (*/kadastra numurs/*) domājamās daļas privatizācijai, sakarā ar Rīgas domes apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 29.augusta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2005.gada 14.novembrī *Ā.B.* vērsās ar iesniegumu Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldē ar ierosinājumu privatizēt zemesgabala, uz kura atrodas *Ā.B.* piederošs garāžas īpašums, domājamās daļas (turpmāk – privatizācijas ierosinājums). Privatizācijas ierosinājumam pielikumā tika pievienota garāžu īpašuma zemesgrāmatas apliecības un pases kopija un Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD) Lielrīgas reģionālās nodaļas 2005.gada 9.novembra Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistra izziņa par ēku (būvju) saistību ar zemi Nr.10b-5.1/861 (turpmāk – VZD izziņa).

2005.gada 22.novembrī *Ā.B.* no Rīgas domes saņēma atbildes vēstuli, ka privatizācijas ierosinājums ir iekļauts privatizācijas reģistrā.

Ā.B. 2006.gada 20.aprīlī iesniedza Rīgas domei atkārtotu iesniegumu ar lūgumu nevilcinoties rast iespēju pieņemt attiecīgu lēmumu par zemesgabala nodošanu privatizācijai.

2006.gada 16.maijā tika saņemta atbilde, ka lēmums par zemesgabala domājamo daļu nodošanu privatizācijai tiks pieņemts divu mēnešu laikā no VZD

izziņas saņemšanas, kas apliecinātu *Ā.B.* pirmpirkuma tiesības uz minēto zemesgabala daļu.

Ā.B. 2006.gada 22.maijā atkārtoti iesniedza Rīgas domei iesniegumu ar lūgumu nekavējoties pārtraukt prettiesisko rīcību, kas saistīta ar novilcinājumu, pieņemot nolēmumu, un veikt aktīvas darbības, lai mazinātu ar attiecīgu bezdarbību jau radītās kaitīgās sekas.

[2] 2006.gada 30.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *Ā.B.* (turpmāk arī – pieteicējs) pieteikums par Rīgas domes (turpmāk arī - atbildētājs) faktiskās rīcības, nepieņemot lēmumu par zemesgabala */adrese/*, Rīgā, */kadastra numurs/*, (turpmāk arī – zemesgabals) domājamās daļas nodošanu privatizācijai, atzīšanu par prettiesisku un pieteicēja tiesības aizskarošu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domei veikt faktisko rīcību un izsniegt pieteicējam dokumentus, kas nepieciešami zemesgabala domājamās daļas privatizācijai.

Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] Rīgas dome apzināti un pretlikumīgi kavē privatizācijas pabeigšanu, līdz ar to ir aizskartas pieteicēja ar likumu aizsargātās intereses un tiesības.

[2.2] Saskaņā ar Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma (turpmāk – Privatizācijas pabeigšanas likums) 5.panta otrās daļas 1.punktu privatizācijas ierosinājumu ir tiesīga iesniegt persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Saskaņā ar minētā likuma 7.panta ceturto daļu lēmumu par pašvaldībai piederoša vai piekrītoša apbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai pieņem pašvaldības dome (padome) ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad saņemts privatizācijas ierosinājums un visi privatizācijas dokumenti, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības.

Līdz ar to konstatējams, ka Rīgas domei bija iespējams izlemt jautājumu par zemesgabala nodošanu privatizācijai divu mēnešu laikā pēc privatizācijas ierosinājuma saņemšanas, t.i., līdz 2006.gada februārim, jo pieteicējs bija iesniedzis visus privatizācijai nepieciešamos dokumentus. Konkrētajā laika posmā pašvaldībai bija pienākums izvērtēt, vai konkrētais zemesgabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai valsts vai pašvaldības komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu, kā to paredz likums „Par pašvaldībām" un Privatizācijas pabeigšanas likums.

[2.3] Rīgas dome ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 7.panta tiesiskuma principu, 10.panta tiesiskās paļāvības principu un 12.panta demokrātiskas iekārtas principu.

[2.4] Rīgas dome ar faktisko rīcību (bezdarbību), nepieņemot lēmumu par zemesgabala domājamās daļas nodošanu privatizācijai likumā noteiktajā termiņā un kārtībā, ir aizskārusi pieteicēja ar likumu aizsargātās intereses un tiesības, tādējādi Rīgas domes faktiskā rīcība atzīstama par pretlikumīgu.

[3] Rīgas dome rakstveida paskaidrojumos tiesai norādīja, ka prasību neatzīst, uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu.

Rīgas dome paskaidrojumos norādījusi šādus apsvērumus.

[3.1] No likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" (turpmāk – Privatizācijas likums) pašvaldības īpašuma objekta definīcijas izriet, ka pašvaldības īpašuma objekts minētā likuma izpratnē var būt arī nekustamā īpašuma domājamā daļa.

Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 5.panta otrās daļas 1.punktu apbūvēta zemesgabala privatizācijas ierosinājumu līdz 2006.gada 31.augustam bija tiesīga iesniegt persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

[3.2] Privatizācijas ierosinājumi saņemti no deviņiem apbūves, kas atrodas uz zemesgabala, kopīpašniekiem.

Atbilstoši Privatizācijas pabeigšanas likuma 9.panta septītajai daļai, ja persona savas pirmpirkuma tiesības uz apbūvētu zemesgabalu nevar izmantot vai neizmanto, tai ir zemes nomas tiesības uz to pašu zemesgabalu, uz kuru tai ir pirmpirkuma tiesības, un šis zemesgabals netiek privatizēts vai atsavināts citām personām.

Tātad, lai netiktu aizskartas citu apbūves kopīpašnieku likumīgās tiesības uz zemesgabala domājamo daļu privatizāciju vai zemesgabala daļas proporcionāli viņu īpašumā esošajai apbūves daļai nomu, pieteicējam var tikt privatizēta tikai zemesgabala domājamā daļa.

[3.3] Turklāt Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta devītajā daļā ir noteikts, ka pašvaldības dome (padome) nav tiesīga nodot privatizācijai apbūvētu zemesgabalu un neapbūvētu zemesgabalu, par kuru līdz pabeigšanas datumam nav saņemts privatizācijas ierosinājums.

Tādēļ, lai Rīgas domei būtu iespējams pieņemt Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta otrajā daļā paredzēto lēmumu, nepieciešams precīzi noteikt to zemesgabala domājamo daļu apjomu, kuru bija tiesības ierosināt privatizēt pieteicējam.

[3.4] Privatizācijas likumā un Privatizācijas pabeigšanas likumā nav noteikta kārtība, kādā tiek noteiktas katram apbūves īpašniekam atbilstošās zemesgabala domājamās daļas.

Situācijas risinājumam tika veikta vairākkārtēja sarakste ar VZD, kuras rezultātā 2006.gada 30.jūnijā Rīgas domē saņemts VZD izraksts no būves tehniskās inventarizācijas lietas par būves sadalījumu domājamās daļās, kurā norādīts iespējamo domājamo daļu skaits, ko aizņem katra atsevišķa būve.

[3.5] Rīgas pilsētas pašvaldībai ir jāpieņem konkrētu izsvērtu un pamatotu lēmumu par konkrētu juridiski identificējamu zemesgabalu, turklāt atbilstoši APL 65.panta trešajai daļai pašvaldībai Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta otrajā daļā paredzētās rīcības brīvības ietvaros jāizdara lietderības apsvērumi un jāizvērtē, vai zemesgabals ir nepieciešams valsts pārvaldes funkciju vai pašvaldības komercdarbības veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu.

[3.6] Zemesgabals daļēji atrodas ielas sarkanajās līnijās. Aizsargjoslu likums nosaka, ka sarkanā līnija ir pašvaldības apstiprinātajā teritorijas plānojumā noteiktā līnija, kas norobežo ceļa, ielas vai piebrauktuves (arī inženierkomunikāciju koridoru) izbūvei nepieciešamo teritoriju. Ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana atbilst likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajai pašvaldības autonomajai funkcijai – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību.

Rīgas domes Satiksmes departaments 2006.gada 2.janvāra vēstulē Nr.DS-06-4-dv ierosina veikt zemesgabala sadali un privatizācijai nodot zemesgabala daļu ārpus ielas sarkano līniju robežām.

Rīgas domes Īpašuma departaments 2006.gada 4.jūlija vēstulē Nr.1-11/DI-06-430-ap informēja pieteicēju par faktu, ka zemesgabala daļa atrodas ielas sarkano līniju robežās, kā arī par tālākajām darbībām šā jautājuma risināšanā.

Ar Rīgas domes 2007.gada 9.oktobra lēmumu Nr.2908 uzsākti grozījumi Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošo noteikumu Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" grafiskajā daļā, koriģējot ielu sarkano līniju aizsargjoslu izvietojumu, kuru izstrādes gaitā tiks izvērtēti garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības (turpmāk - GĪKS) „Grostona" iesniegtie priekšlikumi par ielu sarkano līniju izmaiņām. Šobrīd sarkano līniju grozījumu risinājums nav saskaņots un nav stājies spēkā.

[3.7] Pašreiz Rīgas domes Īpašuma departamenta Zemju pārvalde ir izstrādājusi un sagatavojusi saskaņošanai zemesgabala robežu korekcijas plāna projektu, kurā paredzēts izveidot vairākus zemesgabalus. Līdz ar to mainīsies garāžu ēkām piesaistīto zemesgabalu robežas, to platības, kadastra apzīmējumi, kā arī zemesgabala domājamās daļas, uz kurām pieteicējam ir pirmpirkuma tiesības.

Tikai pēc attiecīgo teritorijas plānojuma grozījumu stāšanās spēkā [3.6] varēs izstrādāt un saskaņot zemesgabala robežu korekcijas plānu.

Ja Rīgas domē tiks atteikta sarkano līniju koriģēšana atbilstoši garāžu īpašnieku iesniegtajiem priekšlikumiem, visas garāžas neatradīsies uz zemesgabala, mainīsies garāžu īpašnieku domājamo daļu lietderīgā platība.

Ņemot vērā minēto, pašreiz nav iespējams noteikt garāžu īpašuma domājamām daļām atbilstošas zemesgabala domājamās daļas, tādēļ nav iespējams izpildīt Privatizācijas pabeigšanas likuma nosacījumus.

Pēc zemesgabala sadalīšanas Rīgas dome atkārtoti lūgs VZD informāciju par pieteicējam piederošā nekustamā īpašuma domājamai daļai piekritīgā zemesgabala domājamo daļu, pēc kā saņemšanas jautājumu par nodošanu privatizācijai varēs sagatavot izskatīšanai Rīgas domē.

[3.8] Lēmuma par zemesgabala daļas nodošanu privatizācijai vai pamatota atteikuma par pieteicēja privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu pieņemšanas termiņa tecējums saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 7.panta pirmo daļu skaitāms no brīža, kad saņemti lēmuma pieņemšanai nepieciešamie dokumenti. Apgalvojums, ka Rīgas domes rīcībā jau kopš 2005.gada

14.novembra ir visi lēmuma pieņemšanai nepieciešamie dokumenti, neatbilst patiesībai.

[3.9] Rīgas pilsētas pašvaldības darbības, sagatavojot un apkopojot nepieciešamos dokumentus un veicot saraksti, lai sagatavotu jautājumu par zemesgabala daļas nodošanu privatizācijai vai atteikumu privatizēt zemesgabalu izskatīšanai Rīgas domes sēdē, nevar tikt uzskatītas par iestādes faktisko rīcību APL izpratnē, jo tās ir vērstas uz administratīvā akta izdošanu.

[3.10] Rīgas pilsētas pašvaldībā ir saņemts un reģistrēts 10 741 privatizācijas ierosinājums. Faktiski nav iespējams īstenot Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta otrajā daļā un 7.panta ceturtajā daļā noteikto termiņu attiecīga Rīgas domes lēmuma pieņemšanai. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta trešajā daļā noteikts, ka valsts pārvalde darbojas sabiedrības interesēs, pie kā pieder arī samērīga privātpersonas tiesību un tiesisko interešu ievērošana. Saskaņā ar minētā panta piektajā daļā noteikto labas pārvaldības principu attiecīgie jautājumi pēc iespējas tiek izskatīti tādā secībā, kādā personas ir iesniegušas privatizācijas ierosinājumus.

[3.11] Prasījumu par pienākuma uzlikšanu Rīgas domei izsniegt pieteicējam dokumentus, kas nepieciešami zemesgabala domājamās daļas privatizācijai, uzskata par nepamatotu un neizpildāmu, jo Rīgas domes rīcībā nav šādu dokumentu.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 29.augusta spriedumu *Ā.B.* pieteikums apmierināts.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa konstatēja turpmākos faktiskos apstākļus, par kuriem nav strīda.

[4.1.1] Rīgas domei ir nostiprinātas īpašumtiesības uz zemesgabalu ar kopējo platību 20 833 m^2, kas atrodas */adrese/*, Rīgā, */kadastra numurs/*, ierakstītas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas */nodalījuma numurs/* (*lietas lapa 63*).

[4.1.2] Pieteicējs ir garāžas Nr.203 163/11034 domājamo daļu no būves, kas atrodas */adrese/*, Rīgā, */kadastra numurs/*, īpašnieks. Īpašums ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas */nodalījuma numurs/* (*lietas lapa 8*).

[4.1.3] Pieteicējs 2005.gada 6.oktobrī vērsies Rīgas domē ar lūgumu detalizēti sniegt visu informāciju par zemesgabala zem garāžas privatizācijas nosacījumiem un iespējām (*lietas lapa 41*), uz ko Rīgas domes Īpašuma departamenta 2005.gada 25.oktobra atbildes vēstulē norādīts, ka privatizācijas ierosinājumu tiesīga iesniegt persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā un ka ierosinājums iesniedzams līdz 2006.gada 31.augustam (*lietas lapa 43*).

[4.1.4] Pieteicējs 2005.gada 14.novembrī vērsies Rīgas domē ar ierosinājumu privatizēt zemesgabala domājamās daļas un pirmpirkuma tiesību apliecinošiem dokumentiem (*lietas lapa 9*), uz ko Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes 2005.gada 22.novembra atbildes vēstulē norādīts, ka pieteicēja privatizācijas ierosinājums iekļauts privatizācijas ierosinājumu reģistrā (*lietas lapa 10*).

[4.1.5] Rīgas domes Īpašuma departamenta 2006.gada 18.janvārī sagatavotajā pašvaldības nekustamā īpašuma objekta – apbūvēta zemes gabala informācijas lapā konstatēts, ka zemesgabals daļēji atrodas ielas sarkanajās līnijās, ņemot vērā to, lai nodrošinātu likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punkta izpildi, atzīts, ka zemes gabals nepieciešams pašvaldību funkciju nodrošināšanai un saglabājams pašvaldības īpašumā (*lietas lapa 59-65*).

[4.1.6] Pieteicējs 2006.gada 20.aprīlī (Rīgas domē saņemts 2006.gada 24.aprīlī) vērsies Rīgas domē ar lūgumu nevilcinoties rast iespēju pieņemt attiecīgu lēmumu par zemesgabala nodošanu vai nenodošanu privatizācijai (*lietas lapa 11*), uz ko Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes 2006.gada 16.maija atbildes vēstulē skaidrots, ka Rīgas dome no VZD ir pieprasījusi izziņu par pieteicējam piederošo domājamo daļu no visām uz zemesgabala esošajām ēkām (būvēm), lai varētu noteikt, uz kādu zemesgabala daļu pieteicējam ir pirmpirkuma tiesības (*lietas lapa 12-13*).

[4.1.7] Rīgas domes Īpašuma departaments 2006.gada 25.aprīlī vērsies VZD ar lūgumu sniegt ziņas no nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas par kopīpašniekam piederošo domājamo daļu no ēku nekustamā īpašuma, t.i., no visām uz zemesgabala esošajām ēkām (būvēm) un par pieteicējam piederošo domājamo daļu no visām uz zemesgabala esošajām ēkām (būvēm) (*lietas lapa 66*), uz ko VZD 2006.gada 10.maija atbildes vēstulē norādīts, ka pieteicējam pieder 163/11034 domājamās daļas no garāžas. Par pārējām pieteicējam piederošām daļām no pārējām ēkām (būvēm), kuras atrodas */adrese/*, Rīgā, VZD rīcībā nav informācijas (*lietas lapa 67*).

[4.1.8] Pieteicējs 2006.gada 22.maijā vērsies Rīgas domē ar lūgumu sniegt informāciju, kādus konkrēti dokumentus kopš 2005.gada 14.novembra ir un bija nepieciešams iegūt, lai varētu izskatīt privatizācijas ierosinājumu, kā arī, kad tie ir pieprasīti konkrētai iestādei un saņemti. Rīgas domes Īpašuma departamenta 2006.gada 4.jūlija atbildes vēstulē precizēts, ka VZD izziņā norādītas domājamās daļas, kas pieteicējam pieder no konkrētās būves, nevis no visa ēku (būvju) kopīpašuma, kas atrodas uz zemesgabala (*lietas lapa 16-17*).

Rīgas dome 2006.gada 25.aprīlī VZD ir nosūtījusi vēstuli ar lūgumu sniegt informāciju par pieteicējam piederošo domājamo daļu no visām uz zemesgabala esošajām ēkām (būvēm). VZD atbildē norādīts, ka tās rīcībā tādas informācijas, proti, par pieteicējam domājamo daļu no visām uz konkrētā zemesgabala esošajām ēkām (būvēm) nav. 2006.gada 23.maijā Rīgas dome atkārtoti vērsās VZD.

[4.1.9] Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvalde 2006.gada 23.maija vēstulē VZD lūdz sniegt informāciju, vai turpmāk VZD Rīgas domes iestādēm un ēku (būvju) kopīpašniekiem sniegs ziņas no nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas par kopīpašniekam piederošo domājamo daļu no ēku nekustamā īpašuma, tas ir, no visām uz zemesgabala esošajām ēkām (būvēm) (*lietas lapa 68*), uz ko VZD (2006.gada 13.jūnija atbildes vēstule) sagatavojis izrakstu no būves tehniskās

inventarizācijas lietas par būves sadalījumu domājamās daļās (*lietas lapa 69-75*).

[4.1.10] Pieteicējs gan 2006.gada 30.maijā, gan 2006.gada 11.augustā (Rīgas domē saņemts 2006.gada 14.augustā) atkārtoti vērsies Rīgas domē ar ierosinājumu privatizēt zemesgabala domājamās daļas (*lietas lapa 18-19, 86-87*), uz ko Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes 2006.gada 28.jūnija un 2006.gada 3.novembra atbildes vēstulē (*lietas lapa 20-21, 88*) norādīts, ka pieteicējam nav tiesību ierosināt tās zemesgabala daļas privatizāciju, uz kuras atrodas citām personām piederoša apbūve, papildus informējot par jaunatklātiem apstākļiem, ka zemesgabala daļa atrodas ielas sarkano līniju robežās.

[4.1.11] Pieteicējs 2006.gada 10.jūlijā vērsies Rīgas domē ar lūgumu sniegt informāciju, kādi ierobežojumi vai apgrūtinājumi, saskaņā ar kādu dokumentu un kopš kura laika ir noteikti zemesgabalam (*lietas lapa 22*), uz ko Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2006.gada 19.jūlija atbildes vēstulē norādīts, ka daļa zemesgabala saskaņā ar Rīgas teritorijas plānojumu 2006.-2018.gadam (apstiprināts ar Rīgas domes 2005.gada 20.decembra lēmumu Nr.749, stājies spēkā 2006.gada 4.janvārī) un Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumu (apstiprināts ar Rīgas domes 2006.gada 7.februāra lēmumu Nr.832, stājies spēkā 2006.gada 4.martā) atrodas ielu sarkanajās līnijās (*lietas lapa 23*).

[4.2] Saskaņā ar APL 89.pantu faktiskā rīcība ir iestādes darbība publisko tiesību jomā jebkurā citādā veidā, nevis izdodot administratīvo aktu, ja privātpersonai uz šo darbību ir tiesības vai tai šīs darbības rezultātā ir radies vai var rasties tiesību vai tiesisko interešu aizskārums. Faktiskā rīcība ir arī iestādes bezdarbība, ja iestādei saskaņā ar tiesību normām bija vai ir pienākums izpildīt kādu darbību, kā arī iestādes sniegta izziņa.

[4.3] Pieteicējs laikā no 2005.gada 1.novembra līdz 2006.gada 14.augustam Rīgas domē ir vērsies ar septiņiem iesniegumiem, no kuriem trīs ir privatizācijas ierosinājumi. Izvērtējot pārējos iesniegumus, tiesa konstatēja, ka nākamo iesniegumu mērķis faktiski ir tāds pats, proti, turpmākajos iesniegumos pieteicējs, nesagaidījis sev vēlamo rezultātu, lūdz pārtraukt prettiesisko rīcību, nepieņemot lēmumu sakarā ar privatizācijas ierosinājumu, un atgādina Rīgas domei, ka tai ir saistoši Privatizācijas pabeigšanas likumā noteiktie lēmuma pieņemšanas termiņi.

Tātad arī nākamo iesniegumu mērķis ir nevis atbilžu saņemšana pēc būtības – faktiskā rīcība, bet lēmuma par zemesgabala nodošanu privatizācijai pieņemšana jeb administratīvā akta izdošana.

Tiesa secināja, ka pieteicējs nevēlas faktisko rīcību – atbilžu saņemšanu uz saviem iesniegumiem, bet vēlas administratīvā akta izdošanu – Rīgas domes lēmuma par zemesgabala nodošanu privatizācijai pieņemšanu.

Tādējādi secināms, ka pieteikums ir iesniegts par tāda labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru privatizācijai tiktu nodots pieteicējam

piederošās būves domājamajai daļai piekritīgās Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošā zemesgabala */adrese/*, Rīgā domājamās daļas.

[4.4] Arī nekustamā īpašuma domājamā daļa var būt privatizācijas objekts minētā likuma izpratnē. Tāpat Privatizācijas likuma 64.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesības uz privatizējama apbūvēta zemesgabala pirmpirkumu ir uz šā zemesgabala esošā īpašuma objekta īpašniekam.

Saskaņā ar Privatizācijas likuma 65.panta pirmo daļu apbūvēta zemesgabala privatizācijas ierosinājumu bija tiesīga iesniegt persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā, kā arī persona, kuras īpašuma tiesības uz ēkām (būvēm), kas atrodas uz šā zemesgabala, nav nostiprinātas zemesgrāmatā likumos noteikto ierobežojumu dēļ, bet kura ieguvusi tiesības uz šīm ēkām (būvēm) privatizācijas rezultātā.

[4.5] Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 7.panta ceturto daļu lēmumu par pašvaldībai piederoša vai piekrītoša apbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai pieņem pašvaldības dome (padome) ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad saņemts privatizācijas ierosinājums un visi privatizācijai nepieciešamie dokumenti, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības.

[4.6] Pārbaudot lietā esošos materiālus, konstatējams, ka pieteicējam pieder 163/11034 domājamās daļas no atsevišķās būves, kas atrodas uz Rīgas domei piederoša zemesgabala, ko apliecina gan lietā esošā zemesgrāmatu apliecība (*lietas lapa 8*), gan VZD izziņa (*lietas lapa 35-37*). Par minētā zemesgabala domājamo daļu privatizāciju pieteicējs ar privatizācijas ierosinājumu vērsās pašvaldībā 2005.gada 14.novembrī, ierosinot privatizāciju uz pirmpirkumu tiesību pamata kā persona, kuras īpašuma tiesības uz būvi, kas atrodas uz zemesgabala, ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Ievērojot to, ka pieteicējs ar privatizācijas ierosinājumu Rīgas domē vērsās kā uz zemesgabala esošās ēkas (būves) īpašnieks, kura īpašuma tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā, tiesa secināja, ka likumdevējs pašvaldībai nav paredzējis ilgāku laiku kā divus mēnešus šāda lēmuma pieņemšanai, un atbildētājs nevar atsaukties uz Privatizācijas pabeigšanas likuma pārejas noteikumos (14.punkts) noteikto termiņa pagarinājumu privatizācijas iesnieguma izskatīšanai, jo šajā normā regulēts jautājums par tāda veida privatizācijas iesniegumu izskatīšanu, kurus iesniegušas personas bez pirmpirkuma tiesībām.

Pieteicējs Rīgas domei vienlaicīgi ar privatizācijas ierosinājumu iesniedza zemesgrāmatu apliecības kopiju un VZD izziņu. Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes 2005.gada 22.novembra atbildes vēstulē (*lietas lapa 10*) uz privatizācijas ierosinājumu norādīts, ka pieteicēja privatizācijas ierosinājums iekļauts privatizācijas ierosinājumu reģistrā un ka dokumenti, kas nepieciešami jautājuma par zemesgabala domājamām daļām izskatīšanai Rīgas domē, pieprasīti Zemju pārvaldei. Minētajā vēstulē Rīgas dome nav norādījusi, ka pieteicējs nebūtu iesniedzis visus privatizācijai nepieciešamos dokumentus, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības.

Saskaņā ar APL 55.panta 1.punktu administratīvo lietu iestādē ierosina uz iesnieguma pamata, līdz ar to ar minētā privatizācijas ierosinājuma iesniegšanu iestādē bija uzsākts administratīvais process un pašvaldības nekustamais īpašums tika pakļauts privatizācijas procesu regulējošajām tiesību normām, tādējādi Rīgas domei, saņemot privatizācijas ierosinājumu, bija jāuzsāk zemesgabala privatizācija Privatizācijas pabeigšanas likumā un Privatizācijas likumā noteiktajā kārtībā un termiņos.

[4.7] Izvērtējot atbildētāja darbības, tiesa konstatēja, ka Rīgas dome ir pieļāvusi nepamatotu vilcināšanos, un tikai pēc pieteicēja atkārtotā iesnieguma (*lietas lapa 11*) Rīgas domes 2006.gada 16.maija atbildes vēstulē pieteicējam (*lietas lapa 12*) norādīts, ka, lai sagatavotu jautājumu izskatīšanai Rīgas domē, ir nepieciešams apkopot dokumentus un informāciju, kas raksturo konkrēto zemesgabalu, tas ir, nepieciešami dokumenti, kas apliecina Rīgas pilsētas pašvaldības īpašuma tiesības uz minēto zemesgabalu, nepieciešama informācija, vai zemesgabals ir iznomāts, kādā teritorijā saskaņā ar Rīgas attīstības plānu zemesgabals atrodas un kādi ir tā turpmākās izmantošanas nosacījumi, kā arī nepieciešams apkopot atzinumus no Rīgas domes iestādēm, lai noskaidrotu, vai konkrētais zemesgabals ir nepieciešams Rīgas pilsētas pašvaldībai. Kā arī, ka lēmums par zemesgabala domājamo daļu nodošanu privatizācijai būtu jāpieņem divu mēnešu laikā no Rīgas domes VZD pieprasītās izziņas par pieteicējam piederošo domājamo daļu no visām uz zemesgabala esošajām būvēm. Turklāt, kā izriet no lietas materiāliem, pieprasījumu VZD par domājamo daļu noteikšanu privatizācijas vajadzībām Rīgas dome ir sagatavojusi tikai 2006.gada 25.aprīlī (*lietas lapa 66*).

Secināms, ka atbildētājs ilgstoši (sešus mēnešus) prettiesiski nav veicis tam ar likumu noteikto pienākumu – pieņemt lēmumu (tas ir – apzināt lietas faktiskos apstākļus, iegūt un izvērtēt lēmuma pieņemšanai nepieciešamo informāciju), un tikai 2006.gada maijā sāk apzināt lēmuma pieņemšanai nepieciešamo informāciju.

Tiesa konstatēja, ka apstākļus, ka zemesgabals atrodas ielu sarkano līniju robežās, tādēļ nav pieļaujama pašvaldības īpašuma objekta daļas ielu sarkanajās līnijās nodošana privatizācijai, jo tā būs nepieciešama pašvaldības autonomu funkciju – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību nodrošināšanai, Rīgas dome pirmo reizi norāda tikai 2006.gada 4.jūlija vēstulē (*lietas lapa 17*), bet joprojām saistībā ar pieteicēja privatizācijas ierosinājumu nekāda veida lēmums (administratīvs akts) pieņemts netiek.

[4.8] Attiecībā par atbildētāja norādīto par nepieciešamību iegūt izziņas par pieteicējam piederošo domājamo daļu no visām uz zemesgabala esošajām būvēm, tiesa norādīja, ka nav pamatots Rīgas domes arguments, ka pieteicējs nebija iesniedzis visus privatizācijai nepieciešamos dokumentus, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības. Personas pirmpirkuma tiesības apliecina zemesgrāmatu apliecība un VZD izziņa par pieteicējam piederošās ēkas (garāžas) saistību ar zemesgabalu. Gan privatizācijas ierosinājuma iesniegšanas laikā, gan arī šobrīd par oficiālu atzīstama VZD uzturētā Kadastra informācija

par valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem. Privatizācijas ierosinājuma brīdī VZD izziņā ietvertā informācija bija aktuāla un nevarēja radīt pamatotas šaubas par tās patiesumu. Tādējādi tas, kādas būves domājamai daļai piekrītošas zemesgabala daļas ir tiesīgs privatizēt pieteicējs, nekādā veidā neietekmē personas pirmpirkuma tiesību esamību, ja indivīds to ir apliecinājis ar dokumentiem, par kuru spēkā esamību un tiesiskumu nav strīda. Konkrētās privatizējamās zemesgabala vienības noteikšana ir sekundārs aspekts, kuras noteikšanas pienākums gulstas uz Rīgas domi.

Tiesai nav saprotams, kādā veidā atbildētājs ir nonācis pie secinājuma, ka pieteicējam varētu piederēt domājamās daļas no citām (visām) uz zemesgabala esošām ēkām (būvēm). Kā saprotams no atbildētāja sniegtajiem paskaidrojumiem, šāds secinājums, iespējams, radies no atbildētāja pieņēmuma, ka, ja pieteicējam piederēs domājamās daļas no visa zemesgabala, tad viņam automātiski piederēs arī domājamās daļas no visām uz zemesgabala esošajām būvēm. Tiesa atzina šādu atbildētāja uzskatu par nepamatotu, jo nav nekādu nedz faktisku, nedz tiesisku apstākļu, kas norādītu uz šādas varbūtības pastāvēšanu. Līdz ar to tiesa arī atzina par nepamatotu atbildētāja izvirzīto priekšnosacījumu par šāda veida izziņas nepieciešamību un iegūšanu no VZD.

Tiesas ieskatā lēmums Rīgas domei jāpieņem, vadoties no tiem tiesiskajiem un faktiskajiem apstākļiem, kas ir spēkā privatizācijas ierosinājuma iesniegšanas brīdī. Tas izriet no Privatizācijas pabeigšanas likuma 7.panta ceturtās daļas. Normā ietvertais termiņš un nosacījumi ir nepieciešami tiesiskajai stabilitātei, lai administratīvais process iegūtu galīgu un noturīgu noslēgumu, turklāt, lai privatizācijas subjektam radītu tiesisku paļāvību uz šo tiesisko un faktisko stabilitāti, proti, ka brīdī, kad tiks iesniegts privatizācijas ierosinājums, netiks meklēti dažādi iemesli, lai radītu pamatu tā noraidījumam. Personai, iesniedzot privatizācijas ierosinājumu un pirmpirkuma tiesības apliecinošos dokumentus, ir zināms tās tiesiskais stāvoklis, kādā tā atrodas un ka tā droši var pretendēt uz privatizāciju. Taču, ja pēc pieteikuma iesniegšanas tiek risināts jautājums par pirmpirkuma tiesības apliecinošu dokumentu esamību, var rasties pamatotas šaubas par to, vai netiek aizskartas privatizācijas subjekta publiski subjektīvās tiesības paļauties uz to tiesisko un faktisko situāciju, kas bija spēkā privatizācijas ierosinājuma iesniegšanas brīdī.

[4.9] Ievērojot minēto, tiesa secināja, ka pieteicējs ir privatizācijas subjekts, kuram bija tiesības vērsties pašvaldībā ar privatizācijas ierosinājumu par pašvaldībai piederoša zemesgabala domājamās daļas privatizāciju, un Rīgas domei bija jāpieņem lēmums par šī privatizācijas objekta nodošanu privatizācijai. Tā kā tikai Rīgas dome ir tiesīga pieņemt Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta otrajā daļā noteikto lēmumu, pašvaldības struktūrvienību, komiteju, komisiju vai citu institūciju iebildumi pret konkrētā pašvaldības zemesgabala nodošanu privatizācijai sakarā ar nepieciešamajām izmaiņām Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumā nevar būt par pamatu tam, lai privatizācijas ierosinājumu neizskatītu pēc būtības Privatizācijas pabeigšanas likumā noteiktajā termiņā.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2008.gada 29.augusta spriedumu Rīgas dome iesniedza apelācijas sūdzību, lūdzot pieteikumu noraidīt, pamatojoties ur turpmāko.

[5.1] Tiesa spriedumā secinājusi, ka Rīgas pašvaldība ir atteikusi pieteicējam izdot labvēlīgu administratīvo aktu, taču konkrētajā gadījumā Rīgas dome nav atteikusi izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu. Lēmums saskaņā ar Privatiozācijas pabeigšanas likuma 6.panta sesto daļu un 7.panta ceturto daļu nav pieņemts.

[5.2] Tiesa vērtējusi normatīvajos aktos noteikto atsevišķa apbūvēta zemesgabala privatizācijas kārtību, bet nav vērtējusi kārtību, kādā pieņemams lēmums par nodošanu privatizācijai vai atteikumu to nodot privatizācijai.

Saskaņā ar Privatizācijas likumā lietoto terminu un jēdzienu skaidrojumu īpašuma objekts ir privatizācijas rezultātā vai citos likumos un normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos īpašumā iegūtās ar zemi cieši saistītās ēkas un būves.

Savukārt konkrētajā gadījumā pieteikums iesniegts par atsevišķa apbūvēta zemesgabala domājamo daļu privatizāciju, kuru privatizācijas kārtību noteic Privatizācijas likuma VII daļa.

[5.3] Tiesa nav vērtējusi Rīgas domes iesniegtos pierādījumus un nav ņēmusi vērā, ka iestāde saskaņā ar APL 56.panta piekto daļu pēc iespējas sniedz iesniedzējam nepieciešamo informāciju vai cita veida palīdzību jautājuma sekmīgai atrisināšanai atbilstoši iesniedzēja interesēm, kā arī APL 59.panta pirmajā daļā noteikto par informācijas iegūšanu. Rīgas pašvaldība, apzinot lietas faktiskos apstākļus un konstatējot, ka uz apbūvēta zemesgabala atrodas gandrīz 600 ēku (būvju) īpašniekiem piederošas ēkas (būves), kuru īpašumtiesības ir nostiprinātas domājamās daļās, uzsāka veikt darbības, lai nodrošinātu citu privātpersonu, kopīpašnieku, tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Pirmpirkuma tiesības ir ne tikai pieteicējam, bet arī pārējiem ēku (būvju) kopīpašniekiem saskaņā ar Privatizācijas likuma 64.panta pirmo daļu un Valsts un pašvaldību mantas atsavināšanas likuma 4.panta ceturtās daļas 4.punktu un 5.panta ceturto daļu.

Līdz ar to Rīgas domes rīcība ir ierobežota ar to, ka ir nepieciešams precīzi noteikt katrai ēku (būvju) domājamai daļai piekritīgo zemesgabala domājamo daļu, kā arī ņemt vērā citu ēku (būvju) kopīpašnieku tiesības un tiesiskās intereses.

Tiesa ir nepareizi interpretējusi Privatizācijas pabeigšanas likuma pārejas noteikumu 14.punktu, secinot, ka likumdevējs šajā normā regulējis tikai tādu privatizācijas ierosinājumu izskatīšanu, kuru iesniegušas personas bez pirmpirkuma tiesībām. Īpašuma objekta pirmpirkuma tiesības noteiktas Privatizācijas likuma 35.panta pirmajā daļā, savukārt atsevišķa apbūvēta zemesgabala – minētā likuma 64.panta pirmajā daļā.

[5.4] Tiesa nav ievērojusi APL 254.panta prasības. Minētā panta otrās daļas 2.punkts paredz, ka tiesa spriedumā nosaka administratīvā akta saturu un izdošanas termiņu, ja iestādei vairs nav jāizdara lietderības apsvērumi.

Lietderības apsvērumi nav jāizdara, ja tas ir satura izvēles administratīvais akts (65.panta trešā daļa). Taču tiesa jau ir izdarījusi visus nepieciešamos apsvērumus un nonākusi pie secinājuma, ka pareizs var būt tikai viena konkrēta satura administratīvais akts. Tiesa nav veikusi lietderības apsvērumu izvērtēšanu, bet formāli vērtējusi likumā noteikto lēmuma pieņemšanas termiņa nokavējumu, kā arī nav vērtējusi, vai tiks ievērotas citu ēku (būvju) kopīpašnieku tiesības un tiesiskās intereses.

Lai tiesa uzdotu Rīgas domei pieņemt konkrēta satura lēmumu, tiesai bija jākonstatē, vai pieteicējam piederošās ēkas (būves) domājamās daļas atrodas ielu sarkanajās līnijās vai ārpus tām, tādējādi konstatējot, vai minētā zemesgabala domājamās daļas ir vai nav nepieciešamas Rīgas pilsētas pašvaldības autonomo funkciju pildīšanai saskaņā ar likuma „Par pašvaldībām" 15.panta otrās daļas 2.punktam.

2008.gada 18.martā Rīgas dome pieņēma konceptuālu lēmumu Nr.3508 „Par atteikumu nodot privatizācijai (atsavināšanai) Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošus vai piekrītošus zemesgabalus (zemesgabalu daļas), kas atrodas ceļa, ielas vai piebrauktuves (arī inženierkomunikāciju koridoru) izbūvei nepieciešamajā teritorijā", nosakot, ka ceļa, ielas vai piebrauktuves (arī inženierkomunikāciju koridoru) izbūvei nepieciešamajā teritorijā ir nepieciešami likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas izpildes nodrošināšanai.

[5.5] Tiesa var vērtēt pašvaldības domes rīcības motīvu un argumentu pamatotību, taču tiesai ir ierobežotas iespējas pilnvērtīgi izvērtēt konkrēta satura īpašuma nepieciešamību attiecīgam mērķim. Tiesa neveic lietderības apsvērumus. Tiesas funkcija ir kontrolēt valsts pārvaldes darbības tiesiskumu, nevis valsts pārvaldes vietā pieņemt lēmumu par lietderību (*sk., Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 07.09.2004 sprieduma Nr.SKA-120 6. un 13.punktu*).

[6] Par apelācijas sūdzību pieteicējs iesniedza paskaidrojumu norādot, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota, pamatojoties uz turpmāko.

[6.1] Pieteicējs privatizācijas iesniegumu iesniedza Rīgas domē 2005.gada 14.novembrī, tas ir, pirms tika pieņemti Rīgas domes saistošie noteikumi Nr.34 „Par Rīgas teritorijas plānojumu 2006.-2018.gadam un tā grafiskās daļas un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu", kā arī Rīgas domes saistošie noteikumi Nr.38 „Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", kuri radīja situāciju, ka zemesgabala daļa atrodas ielas sarkanajās līnijās.

[6.2] Atsavināt attiecīgo zemesgabalu, uz kura atrodas arī pieteicējam piederoša būve, bija ierosinājušas divas personas. Līdz ar to nav pamata atsaukties uz 591 personu, kuras varēs privatizēt attiecīgā zemesgabala domājamās daļas tikai par naudu, jo tām uz zemesgabala atrodas īpašumā esošas ēkas.

[6.3] Atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka strīdus zemesgabals tiks nodots privatizācijai pēc jautājuma par ielu sarkanajām līnijām atrisināšanas, tādējādi atbilstoši „Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma" nosacījumiem par iespējamiem lēmumiem tiesa ir norādījusi Rīgas domes pieņemamā lēmuma saturu – nodot attiecīgā zemesgabala domājamo daļu privatizācijai.

[7] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītajiem motīviem.

Pieteicējs apelācijas sūdzību neatzina un norādīja, ka neskatoties uz to, ka Rīgas dome ir izdevusi pieteicējam labvēlīgu lēmumu, vēlas tiesas spriedumu, ar kuru ir atzīts atbildētāja rīcības prettiesiskums ilgstošā administratīvā akta neizdošanā, kā arī norādīja uz to, ka administratīvais akts, ar kuru apmierināts pieteicēja lūgums un nolemts nodot privatizācijai atsevišķa apbūvēta zemesgabala Rīgā, */adrese/*, daļu, nav tiesisks, jo nenoteic nekādus termiņus.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka atbildētāja apelācijas sūdzība ir pamatota, savukārt pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[9] Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa [4.1] pareizi konstatējusi lietas apstākļus, tāpēc tos atkārtoti šajā spriedumā neatreferēs.

[10] Pieteikumā ietverti divi prasījumi:

1) atzīt par prettiesisku un pieteicēja tiesības aizskarošu Rīgas domes faktisko rīcību, nepieņemot lēmumu par zemesgabala domājamās daļas nodošanu privatizācijai,

2) uzlikt Rīgas domei par pienākumu veikt faktisko rīcību un izsniegt pieteicējam dokumentus, kas nepieciešami zemesgabala domājamās daļas privatizācijai.

Vispirms noskaidrojams, kādi pieteicēja prasījumi ir izlemjami sprieduma rezolutīvajā daļā.

Viens no pieteikumā izteiktajiem prasījumiem pēc būtības ir labvēlīga administratīvā akta izdošana, proti, par zemes gabala nodošanu privatizācijai, izsniedzot pieteicējam attiecīgus dokumentus. Tātad pieteikuma priekšmests ir labvēlīga administratīvā akta izdošana. Tā kā attiecīgā zemesgabala daļa lietas iztiesāšanas laikā ir nodota privatizācijai ar 2009.gada 26.marta lēmumu, šajā aspektā tiesiskais strīds beidza pastāvēt. Tajā pat laikā no pieteicēja paskaidrojumiem un pieteikumā ietvertā pirmā prasījuma ir redzams, ka lietā ir strīds arī par to, vai iestādes darbības, kas izpaudušās kā savlaicīga zemes gabala daļas nenodošana privatizācijai, ir bijušas tiesiskas.

Kaut arī pieteicējs pieteikumā ietvēris prasījumu atzīt par prettiesisku iestādes faktisko rīcību, kas izpaudusies kā nepieņemot lēmumu par zemesgabala domājamās daļas nodošanu privatizācijai, tomēr šāda iestādes rīcība nav vērtējama kā faktiskā rīcība, jo runa ir nevis par faktisku seku radīšanu, bet administratīvā akta izdošanu.

Taisnīgs administratīvā akta izdošanas process sastāv no divām daļām – taisnīga un tiesību normām atbilstoša procesa un taisnīga un tiesību normām atbilstoša rezultāta. Fakts, ka iestāde ir nonākusi pie taisnīga un tiesību normām atbilstoša rezultāta, neizslēdz prettiesiskumu attiecīgā lēmuma pieņemšanas procesā. Savukārt taisnīgs un tiesību normām atbilstošs lēmuma pieņemšanas process pats par sevi nenodrošina taisnīgu un tiesisku rezultātu. Līdz ar to arī gadījumā, ja konkrētā administratīvā procesa rezultāts ir personai labvēlīgs, tai ir tiesības uz attiecīgā lēmuma pieņemšanas procesa tiesiskuma pārbaudi tiesā. Pieteicējs var ne tikai pārsūdzēt administratīvajā procesā pieņemto lēmumu (procesa rezultātu) materiālo tiesību izpratnē, bet arī lūgt tiesu izvērtēt konkrētā lēmuma pieņemšanas procesuālos aspektus.

Ņemot vērā minēto, atzīstams, ka lietā nav taisāms spriedums par Rīgas domes faktisko rīcību vai pieteicējām labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Ir taisāms spriedums par zemesgabala Rīgā, */adrese/* domājamās daļas nodošanu privatizācijai procesa tiesiskumu.

[11] Konkrētajā gadījumā pieteikums pašvaldībā iesniegts par atsevišķa apbūvēta zemesgabala domājamo daļu privatizāciju.

Saskaņā ar Privatizācijas likuma 64.panta pirmo daļu tiesības uz privatizējama apbūvēta zemesgabala pirmpirkumu ir uz šā zemesgabala esošā īpašuma objekta īpašniekam. Ņemot vērā, ka uz attiecīgā zemesgabala ir vairākas ēkas, kuru īpašniekiem ir nostiprinātas īpašumtiesības zemesgrāmatā, tajā skaitā arī pieteicējam, visiem ēku īpašniekiem ir pirmpirkuma tiesības uz attiecīgā zemesgabala privatizāciju.

[12] Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 6.panta otro daļu pašvaldības dome (padome) lēmumu par valsts vai pašvaldības īpašuma objekta, kā arī apbūvēta un neapbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai vai pamatotu atteikumu par privatizācijas ierosinājuma noraidīšanu pieņem četru mēnešu laikā no privatizācijas ierosinājuma saņemšanas dienas.

Savukārt no Privatizācijas pabeigšanas likuma 7.panta ceturtās daļas izriet, ka lēmumu par pašvaldībai piederoša vai piekrītoša apbūvēta zemesgabala nodošanu privatizācijai pieņem pašvaldības dome (padome) ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad saņemts privatizācijas ierosinājums un visi privatizācijai nepieciešamie dokumenti, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības.

Atbilstoši Privatizācijas likuma 31.panta trešajai daļai pašvaldība apkopo ierosinājumus un pieņem lēmumu par pašvaldības īpašuma objekta nodošanu

privatizācijai. Lēmumu pieņem attiecīgās pilsētas dome, rajona padome, pagasta padome vai novada dome.

Saskaņā ar šīm normām pašvaldības dome izskata privatizācijas ierosinājumu un lemj par attiecīgā pašvaldības zemesgabala nodošanu privatizācijai vai atteikumu nodot privatizācijai, tas ir, vērtē faktus, kas nepieciešami lēmuma pieņemšanai.

Tāpat, zemesgabala nepieciešamība valsts pārvaldes funkciju vai pašvaldības komercdarbības funkciju veikšanai saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu ir ar likumu noteikts kritērijs, kurš pašvaldībai jāņem vērā, pieņemot attiecīgu lēmumu.

Saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 10.panta otro daļu lēmumu par zemesgabala privatizācijas turpināšanu atbilstoši kopīpašniekam piederošās ēkas (būves) domājamai daļai pieņem privatizāciju veicošā institūcija. Ņemot vērā minēto, kā arī Privatizācijas likuma 71.pantu un Privatizācijas pabeigšanas likuma 9.pantu, kas noteic, ka zemesgabalam nosakāma gan tā platība, gan noteikta cena, lai pieņemtu attiecīgu lēmumu, ir jāveic darbības, lai varētu noteikt precīzu privatizējamā zemesgabala platību, tajā skaitā domājamās daļas apmēru, un cenu.

[13] Kā izriet no lietas materiāliem, Rīgas dome, izvērtējot lietas apstākļus, administratīvā akta izdošanā veica sekojošas darbības.

Pieteicēja 2005.gada 14.novembra privatizācijas ierosinājumam bija pievienota Zemesgrāmatas apliecības kopija par pieteicējam piederošo garāžas īpašumu (*8.lietas lapa*) un Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālās nodaļas Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistra 2005.gada 9.novembra izziņa par ēku (būvju) saistību ar zemi (*35. – 37.lietas lapa*).

Ar Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes 2005.gada 22.novembra vēstuli pieteicējs tika informēts, ka pieteicēja privatizācijas ierosinājums iekļauts Privatizācijas ierosinājumu reģistrā (*10.lietas lapa*).

Ar Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes 2006.gada 16.maija vēstuli (*12.lietas lapa*) pieteicējam tika norādīts, ka, lai sagatavotu zemesgabala Rīgā, */adrese/* privatizācijas jautājumu izskatīšanai Rīgas domē, ir nepieciešams apkopot dokumentus un informāciju, kas raksturo konkrēto zemesgabalu, tas ir, nepieciešami dokumenti, kas apliecina Rīgas pilsētas pašvaldības īpašuma tiesības uz minēto zemesgabalu, nepieciešama informācija, vai zemesgabals iznomāts, kādā teritorijā saskaņā ar Rīgas attīstības plānu zemesgabals atrodas un kādi ir tā turpmākās izmantošanas nosacījumi u.c. Bez tam ir nepieciešams apkopot atzinumus no Rīgas domes iestādēm, lai noskaidrotu, vai konkrētais zemesgabals ir nepieciešams Rīgas pilsētas pašvaldībai.

Tāpat arī norādīts uz termiņiem, kādā laikā pašvaldības domei jāpieņem lēmumu par zemesgabala nodošanu privatizācijai saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 7.panta ceturto daļu, proti, ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no

dienas, kad saņemts privatizācijas ierosinājums un visi privatizācijai nepieciešamie dokumenti, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības.

Tāpat pieteicējam atbildēts (*Rīgas domes Īpašuma departamenta 2006.gada 4.jūlija vēstule, 16.lietas lapa*), ka dokumentu sagatavošanas laikā konstatēts, ka zemesgabala daļa atrodas ielas sarkano līniju robežās un par tālākajām darbībām šī jautājuma risināšanā un, par cik līgums par attiecīgā zemesgabala nomu ir noslēgts ar BO GĪKS „Grostona" un zemesgabala sadalīšanai ir nepieciešama nomnieka piekrišana, ir lūgta BO GĪKS „Grostona" priekšsēdētāja piekrišana attiecīgā zemesgabala sadalīšanai.

[14] Kā izriet no lietas materiāliem, uz zemesgabala atrodas 491 ēku (būvju) īpašumi un privatizācijas ierosinājumi saņemti no deviņiem apbūves, kas atrodas uz zemesgabala, kopīpašniekiem.

Lai noskaidrotu katram kopīpašniekam piekrītošās zemesgabala domājamās daļas, situācijas risinājumam tika veikta sarakste ar Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālo nodaļu, kuras rezultātā 2006.gada 30.jūnijā Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldē saņemts VZD Lielrīgas reģionālās nodaļas izraksts no būves tehniskās inventarizācijas lietas par būves Rīgā, Veselas ielā 19 sadalījumu domājamās daļās, kurā norādīts vien iespējamo domājamo daļu skaits, ko aizņem katra atsevišķa būve (*lietas 70. – 75.lapa*).

Tāpat Rīgas dome dokumentu sagatavošanas gaitā noskaidroja, ka daļa no zemesgabala atrodas ielas sarkano līniju koridorā, kas nepieļauj attiecīgo īpašuma daļu privatizēt. Šajā gadījumā, kā secinājusi Rīgas dome izdotajā Lēmumā, zemesgabals nepieciešams ielas un tās infrastruktūras izveidei un iekārtošanai, tādējādi apbūve ielas sarkano līniju koridorā nojaucama.

Rīgas dome ar 2005.gada 20.decembra lēmumu Nr.749 apstiprināja Rīgas teritorijas plānojumu 2006. - 2018.gadam, un tā grafisko daļu un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, izdodot kā Rīgas domes saistošos noteikumus Nr.34 "Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi", saskaņā ar kuriem zemesgabals daļēji atrodas ielas sarkanajās līnijās. Rīgas domes Satiksmes departaments 2006.gada 2.janvāra vēstulē (*121.lietas lapa*) ierosināja veikt zemesgabala sadali un privatizācijai nodot zemesgabala daļu ārpus ielas sarkano līniju robežām. Rīgas domes īpašuma departaments 2006.gada 4.jūlija vēstulē (*16.lietas lapa*) informēja pieteicēju par faktu, ka Zemesgabala daļa atrodas ielas sarkano līniju robežās, kā arī par tālākajām darbībām šī jautājuma risināšanā.

Lēmuma pieņemšanas gaitā tika izstrādāts zemesgabala robežu korekcijas plāna projekts, kurā paredzēts izveidot vairākus zemesgabalus, līdz ar to mainīsies garāžu ēkām Rīgā, */adrese/*, piesaistīto zemesgabalu robežas, to platības, kadastra apzīmējumi, kā arī Zemesgabala domājamās daļas, uz kurām pieteicējam ir pirmpirkuma tiesības.

Apgabaltiesas ieskatā šajā stadijā nebija iespējams pieņemt pamatotu lēmumu par zemesgabala privatizāciju, jo nebija saņemti visi privatizācijai

nepieciešamie dokumenti, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības uz noteiktu zemesgabala domājamo daļu apjomu.

[15] Kā izriet no lietas materiāliem, Pilsētas attīstības departaments 2006.gada 14.jūnijā, pēc saskaņošanas ar citām Rīgas domes institūcijām atzina par pamatotu zemesgabala Rīgā, */adrese/* sadalīšanu, atdalot no tā zemesgabala daļu ielas sarkanajās līnijās un koriģējot tā robežas, atbilstoši ielu sarkanajām līnijām.

Sakarā ar minēto Rīgas domes Zemju pārvalde 2006.gada 22.jūnijā vērsās ar priekšlikumu (*126.lietas lapa*) pie garāžu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības (turpmāk arī - GĪKS) ,,Grostona" par zemesgabala Rīgā, */adrese/* sadalīšanu, atdalot zemesgabala daļas ielu sarkano līniju robežās. Ņemot vērā GĪKS ,,Grostona" piekrišanu, Zemju pārvalde uzsāka zemesgabala Rīgā, */adrese/* robežu korekcijas projekta izstrādi.

Ar minēto projektu tika iepazīstināti GĪKS ,,Grostona" pārstāvji.

Ar GĪKS ,,Grostona" valdes priekšsēdētāja iesniegumu norādīts, ka GĪKS ,,Grostona" garāžu īpašnieki nepiekrīt minētajam projektam (*133.lietas lapa*), un lūgts veikt sarkano līniju pārnešanu saskaņā ar reālo situāciju, neizveidojot jaunu zemesgabalu, nepiešķirot tam jaunu kadastra apzīmējumu un nereģistrējot to zemesgrāmatā. Ņemot vērā minēto, Satiksmes departaments piekritis Grostonas ielas sarkano līniju koriģēšanai, veidojot to kā strupceļu un neatdalot no zemesgabala Rīgā, */adrese/* daļu, kas atrodas ielas sarkano līniju robežās, savukārt nepiekrita Jāņa Daliņa ielas sarkano līniju koriģēšanai, iznesot tās ārpus zemesgabala Rīgā, */adrese/* robežām atbilstoši GĪKS ,,Grostona" iesniegtajam priekšlikumam (*135.lietas lapa*).

Kā norāda atbildētājs, pamatojoties uz Satiksmes departamenta un Pilsētas attīstības departamenta viedokļiem attiecīgajā jautājumā, GĪKS ,,Grostona" minētajās iestādēs iesniedza teritorijas plānojuma grozījumus, kā rezultātā garāžas atrastos ārpus ielas sarkanajām līnijām.

Ar Rīgas domes 2007.gada 9.oktobra lēmumu Nr. 2908 uzsākti grozījumi Rīgas domes 2006.gada 7.februāra saistošo noteikumu Nr.38 ,,Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" grafiskajā daļā, koriģējot ielu sarkano līniju un aizsargjoslu izvietojumu. Grozījumu izstrādes gaitā izvērtēti GĪKS ,,Grostona" priekšlikumi par ielu sarkano līniju izmaiņām.

Apgabaltiesa konstatē, ka uz attiecīgo brīdi GĪKS ,,Grostona" garāžu īpašnieku, tai skaitā *Ā.B.* īpašuma domājamās daļas noteiktas no visām GĪKS ,,Grostona" lietojuma teritorijā esošajām garāžām, garāžu īpašuma domājamo daļu lietderīgā platība var mainīties atkarībā no sarkano līniju koriģēšanas, līdz ar to arī Zemesgabala platība, ja tas sadalāms atbilstoši sarkano līniju atrašanās vietai.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka arī attiecīgajā procesa stadijā nebija iespējams noteikt pieteicēja garāžai piesaistāmo zemes gabalu, kamēr nebija pieņemts lēmums par Pilsētas teritorijas plānojuma grozījumiem,

koriģējot zemes gabalu */adrese/*, Rīgā tā, lai uz zemes gabala esošās būves neatrastos ielas sarkanajās līnijās.

[16] Rīgas dome, pamatojoties uz 2007.gada 9.oktobra lēmumu, uzsāka grozījumu izstrādi Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu grafiskajā daļā, koriģējot aizsargjoslu izvietojumu.

2008.gada 18.martā Rīgas dome pieņēma lēmumu Nr.3508 „Par atteikumu nodot privatizācijai (atsavināšanai) Rīgas pilsētas pašvaldībai piederošus vai piekrītošus zemesgabalus (zemesgabalu daļas), kas atrodas ceļa, ielas vai piebrauktuves (arī inženierkomunikāciju koridoru) izbūvei nepieciešamajā teritorijā", kurā noteica, ka atsevišķi zemesgabali un to daļas nepieciešamas pašvaldības autonomās funkcijas izpildei. Tikai ņemot vērā minēto lēmumu, atbildētājam bija iespēja noteikt atsevišķā apbūvētā zemesgabalā ārpus ielas sarkanajām līnijām esošo ēku (būvju) sastāvu un precīzu zemesgabala domājamo daļu apmēru, kas nododams privatizācijai, kā arī noteikt katras apbūves īpašniekam piekritīgās domājamās daļas apmēru no zemesgabala, uz kura tā atrodas.

Rīgas domes Īpašuma departaments ar 2008.gada 16.jūlija lēmumu nolēma apturēt pieteicēja privatizācijas ierosinājuma izskatīšanu, līdz likumā noteiktā kārtībā tiks izskatīts GĪKS „Grostona" priekšlikums par ielas sarkano līniju izmaiņām zemesgabala teritorijā. Minētais lēmums ar Rīgas domes 2008.gada 3.septembra lēmumu ir ticis atcelts (*195.lietas lapa*), un pieteicējs ar Rīgas domes Īpašuma departamenta Īpašuma atsavināšanas pārvaldes 2008.gada 12.novembra vēstuli tika aicināts izteikt savu viedokli 10 dienu laikā par, iespējams, nelabvēlīga lēmuma pieņemšanu sakarā ar pieteicēja privatizācijas ierosinājumu (*204.lietas lapa*). Pieteicēja viedoklis rakstveidā saņemts 2008.gada 24.novembrī.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka atbildētājs ir ievērojis APL 62.panta pirmajā daļā noteikto uzklausīšanas pienākumu attiecībā pret pieteicēju.

[17] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka ar Rīgas domes Pilsētas īpašuma un privatizācijas lietu komitejas 2009.gada 23.februāra sēdes protokola lēmumu nolemts virzīt zemesgabala privatizācijas projektu izskatīšanai Rīgas domes sēdē, savukārt Lēmums pieņemts 2009.gada 17.martā.

Apgabaltiesas ieskatā Lēmums ir pieņemts saskaņā ar Privatizācijas pabeigšanas likuma 7.panta ceturto daļu, tas ir, ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no dienas, kad saņemti visi privatizācijai nepieciešamie dokumenti, kas apliecina personas pirmpirkuma tiesības.

[18] Ņemot vērā iepriekš minēto, Adminisratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Rīgas domes 2009.gada 26.marta lēmuma Nr.4-6/DIA-09-209-nd pieņemšanas process ir veikts bez nepamatotas vilcināšanās un saskaņā ar normatīvo aktu

prasībām, noskaidrojot nepieciešamo informāciju lēmuma pieņemšanai un pēc visu dokumentu saņemšanas, tādējādi ir atzīstams par tiesisku.

Adminisratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir kļūdaini novērtējusi lietas tiesiskos apstākļus, līdz ar to taisījusi lietā nepamatotu spriedumu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

Ā.B. pieteikumu atzīt par nepamatotu un noraidīt.

Rīgas domes 2009.gada 26.marta lēmuma Nr.4-6/DIA-09-209-nd pieņemšanas procesu atzīt par tiesisku.

Spriedumu 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs	*(paraksts)*	V.Endzelis
Tiesneses	*(paraksts)*	K.Krastiņa
	(paraksts)	L.Vīnkalna

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnesis V.Endzelis
Rīgā, 2009.gada 18.maijā